

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 12 lutego 2025 r.

WRPS-VI.431.2.44.2024.MM

Pani

xxx xxx

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Radziejowicach

ul. Kubickiego 3

96-325 Radziejowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2024, zespół kontrolerów w składzie: xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx - starszy inspektor wojewódzki, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego³, przeprowadził w dniach od 4 listopada do 18 listopada 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Radziejowicach⁴.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵ w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Upoważnienie Nr xxx z xxx; Upoważnienie Nr xxx z xxx

⁴ Dalej GOPS, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁵ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – dalej Ustawa, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów lub u.p.o.u.a.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 4 listopada 2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 1/2024, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

Niniejszym przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie, pomimo nieprawidłowości ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowicach w zakresie organizacji zadania oraz w przedmiocie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

I. Organizacja zadania

Jednostką realizującą zadanie w gminie Radziejowice jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowicach. Do 30 września 2023 r. Ośrodkiem kierowała Pani xxx xxx, zatrudniona na stanowisku Kierownika. Od 1 października 2023 r. do 31 stycznia 2024 r. kierownikiem jednostki była Pani xxx xxx. Od 1 lutego 2024 r. kierownikiem jednostki jest Pani xxx xxx, zatrudniona na umowę o pracę w wymiarze 1 etatu. Podczas nieobecności kierownika zastępuje Pani xxx xxx, która posiada upoważnienie kierownika GOPS udzielone na czas określony do 31 grudnia 2024 r.⁶ do zastępowania kierownika jednostki w czasie jego nieobecności w pracy, we wszelkich czynnościach związanych z pracą i działaniem Ośrodka, w tym do składania oświadczeń i wyjaśnień w związku z prowadzonymi kontrolami. W czasie prowadzenia czynności kontrolnych w dniach 4 i 5 listopada 2024 r. Kierownik GOPS przebywała na urlopie wypoczynkowym. W tym czasie w/w zastępowała Kierownika Ośrodka.

Obsługę finansowo-księgową prowadziła Pani xxx xxx, zatrudniona w GOPS od 1 stycznia 2009 r. w wymiarze 1/2 etatu, na stanowisku głównego specjalisty księgowości.

Szczegółową organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania jednostki określają dwa następujące po sobie Regulaminy organizacyjne. Regulamin wprowadzony Zarządzeniem⁷ Kierownika GOPS z xxx – w § 12 pkt d, wyodrębniono komórkę organizacyjną pod nazwą „Referat do spraw rodziny” oraz stanowisko pracy – pracownik ds. świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych i funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, którego zadania zostały określone w § 21. Regulamin wprowadzony Zarządzeniem⁸ Kierownika GOPS z xxx – w § 12 pkt 4 wyodrębniono komórkę organizacyjną pod nazwą „Referat do spraw rodziny” oraz stanowiska pracy – pracownicy ds. świadczeń rodzinnych, świadczeń

⁶ Upoważnienie Kierownika GOPS z xxx

⁷ Zarządzenie nr xxx z dnia xxx

⁸ Zarządzenie nr xxx z dnia xxx

opiekuńczych i funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, których zadania zostały określone w § 21.

Według sporządzonego na potrzeby kontroli wykazu pracowników⁹, zadania związane z prowadzeniem postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego realizowały niżej wymienione osoby, na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Wójta Gminy Radziejowice:

1. Pani xxx xxx – Kierownik GOPS w Radziejowicach do 30 września 2023 r., w kontrolowanym okresie posiadała upoważnienie¹⁰ do wydawania decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowi, że upoważnienie powinno obejmować również prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Upoważnienie zostało wydane z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy.
2. Pani xxx xxx – Kierownik GOPS w Radziejowicach w okresie od 1 października 2023 r. do 31 stycznia 2024 r., posiadała upoważnienie¹¹ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji. Upoważnienie zostało wydane z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej, tj. art. 12 ust. 2 Ustawy.
3. Pani xxx xxx – Kierownik GOPS w Radziejowicach od 1 lutego 2024 r., posiada upoważnienie¹² do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji. Upoważnienie zostało wydane z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy.
4. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku referenta od 1 stycznia 2022, wcześniej na stanowisku pomoc administracyjna. Realizowała kontrolowane zadania od 16 października 2020 r. do 31 października 2022 r., na podstawie upoważnienia¹³ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, bez możliwości wydawania decyzji w tych sprawach, wydanego z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy.

⁹ Wykaz pracowników realizujących w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

¹⁰ Zarządzenie nr xxx Wójta Gminy Radziejowice z dnia xxx

¹¹ Upoważnienie Wójta Gminy Radziejowice nr xxx z xxx

¹² Upoważnienie Wójta Gminy Radziejowice nr xxx z xxx

¹³ Zarządzenie Wójta Gminy Radziejowice nr xxx z xxx

5. Pani xxx xxx – referent, realizowała kontrolowane zadania od 14 listopada 2022 r. do 13 lutego 2023 r. na podstawie upoważnienia¹⁴ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, bez możliwości wydawania decyzji w tych sprawach, udzielonego z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy.
6. Pani xxx xxx – referent, realizowała kontrolowane zadania od 16 października 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. na podstawie upoważnienia¹⁵ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, bez możliwości wydawania decyzji w tych sprawach, udzielonego z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej, tj. art. 12 ust. 2 Ustawy. W okresie od 8 grudnia 2023 r. do 29 grudnia 2023 r. była zatrudniona do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie umowy zlecenia¹⁶. W tym okresie pracownik realizował kontrolowane zadania bez stosownego upoważnienia, co było działaniem nieprawidłowym.
7. Pani xxx xxx – referent, realizowała kontrolowane zadania od 14 listopada 2022 r. do 28 lutego 2023 r., na podstawie upoważnienia¹⁷ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, bez możliwości wydawania decyzji w tych sprawach, udzielonego z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy.
8. Pani xxx xxx – pomoc administracyjna, realizuje kontrolowane zadania od 22 lutego 2023 r. na podstawie upoważnienia¹⁸ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, bez możliwości wydawania decyzji w tych sprawach, udzielonego z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy. Upoważnienie zostało wydane na pisemny wniosek Kierownika Ośrodka¹⁹.
9. Pani xxx xxx – referent od 1 czerwca 2024 r., wcześniej na stanowisku pomoc administracyjna, realizuje kontrolowane zadania od 1 marca 2023 r. na podstawie upoważnienia²⁰ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, bez możliwości wydawania decyzji w tych sprawach, udzielonego z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy. Upoważnienie

¹⁴ Zarządzenie Wójta Gminy Radziejowice nr xxx z xxx

¹⁵ Zarządzenie Wójta Gminy Radziejowice nr xxx z xxx

¹⁶ Umowa zlecenia nr xxx z xxx pomiędzy GOPS w Radziejowicach a Panią xxx xxx

¹⁷ Zarządzenie Wójta Gminy Radziejowice nr xxx z xxx

¹⁸ Upoważnienie nr xxx z xxx

¹⁹ Wniosek Kierownika GOPS nr xxx z xxx

²⁰ Upoważnienie nr xxx z xxx

zostało wydane na pisemny wniosek Kierownika Ośrodka²¹. Ponadto pracownik posiadał upoważnienie²² do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji, udzielone na czas określony do dnia 31 grudnia 2024 r. Zatem w okresie kontrolowanym, od 21 października 2024 r. do dnia kontroli pozostawały w obiegu prawnym dwa upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co było działaniem nieprawidłowym. W trakcie kontroli Kierownik GOPS wystąpiła do Wójta Gminy Radziejowice z pisemnym wnioskiem²³ o odwołanie upoważnienia Nr xxx z xxx udzielonego Pani xxx xxx. Pismem z xxx Wójt Gminy Radziejowice odwołał ww. upoważnienie²⁴.

W wyniku kontroli ustalono, że 7²⁵ upoważnień wydanych na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy, wydano także na podstawie art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁶. Należy jednak zwrócić uwagę, że wyłączną podstawą do udzielenia upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są przepisy art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dla 4²⁷ pracowników realizujących kontrolowane zadanie nie wystąpiono z pisemnymi wnioskami o wydanie upoważnień do realizacji zadania. Na tę okoliczność Kierownik Ośrodka złożyła pisemne wyjaśnienia²⁸, że w przedmiotowej sprawie wnioski zostały zgłoszone ustnie przez Kierownika Ośrodka. W tym przypadku wnioski powinny być każdorazowo składane pisemnie.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: WPS-VI.9421.2.6.2022.PK przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania upoważnień m.in. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wskazując prawidłową podstawę prawną i ich treść i zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie, a w przypadku realizacji zadań bez upoważnień, niezwłocznego ich udzielenia. W przesłanym piśmie wskazano także, że wnioski kierowane do organu właściwego w zakresie

²¹ Wniosek Kierownika GOPS nr xxx z xxx

²² Upoważnienie nr xxx z xxx

²³ Wniosek Nr xxx z xxx

²⁴ Pismo Nr xxx z xxx

²⁵ Upoważnienia dla p. xxx xxx, p. xxx xxx, p. xxx xxx, p. xxx xxx, p. xxx xxx, p. xxx xxx i p. xxx xxx

²⁶ Dalej k.p.a.

²⁷ p. xxx xxx, p. xxx xxx, p. xxx xxx, p. xxx xxx

²⁸ Wyjaśnienia Kierownika GOPS z xxxx

udzielenia upoważnień powinny być składane w formie pisemnej. Organ do dnia kontroli nie zastosował się do wytycznych w piśmie w zakresie udzielenia prawidłowych upoważnień osobom realizującym kontrolowane zadanie.

Wszyscy pracownicy realizujący kontrolowane zadanie posiadali zakresy czynności, w których określono realizację kontrolowanego zadania.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Na podstawie podpisanego przez Kierownika Ośrodka, Załącznika nr 2²⁹ do zawiadomienia o kontroli ustalono, że do Ośrodka wpłynęło 11 wniosków o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2022/2023, 6 wniosków na okres świadczeniowy 2023/2024 oraz 3 wnioski na okres świadczeniowy 2024/2025 do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 4 listopada 2024 r. 1³⁰ wniosek złożony w okresie świadczeniowym 2022/2023, zgodnie z przepisami § 8 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 lipca 2017 r. oraz art. 15 Ustawy, pozostawiono bez rozpatrzenia. Z dokumentacji sprawy wynika, że 16 grudnia 2022 r. zostało wystosowane do wnioskodawcy wezwanie do uzupełnienia wniosku w zakresie dostarczenia dokumentu niezbędnego do rozpatrzenia sprawy. Wezwanie zostało skutecznie dostarczone, jednak wnioskodawca nie dostarczył do Organu, w wyznaczonym terminie, brakującego dokumentu, zatem wniosek należało pozostawić bez rozpatrzenia.

W kontrolowanym okresie GOPS wydał łącznie 18 decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym: 14 decyzji przyznających prawo do świadczeń w pełnej wysokości, 1 decyzję przyznającą z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, 1 decyzję uchylającą prawo do świadczenia oraz 2 decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu, w tym 1 decyzję, w której jednocześnie uchylono prawo do świadczenia i orzeczono o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń. Organ nie wydawał decyzji odmownych ani zmieniających, w tym decyzji zmieniających wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów, stosownie do art. 29 Ustawy. W kontrolowanym

²⁹ Zestawienie ilości wniosków i decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydanych w okresie od 1 lipca 2022 do dnia kontroli tj. do 4 listopada 2024 r. (w okresie świadczeniowym 2022/2023; 2023/2024 oraz 2024/2025 do dnia kontroli).

³⁰ Wniosek nr xxx z xxx

okresie beneficjenci nie odwoływali się do SKO³¹ od wydanych przez Organ decyzji administracyjnych.

Kontroli poddano wszystkie 20 spraw z okresu podlegającego kontroli. Do dnia rozpoczęcia kontroli Organ nie wydał rozstrzygnięcia w 3 sprawach, w których wnioski zostały złożone na okres świadczeniowy 2024/2025. W 2³² sprawach wystosowano zawiadomienie³³ o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy z uwagi na konieczność uzupełnienia dokumentów. Organ wyznaczył nowy termin do wydania rozstrzygnięcia, odpowiednio w jednej sprawie do 22 listopada 2024 r. oraz w drugiej sprawie do 25 listopada 2024 r. W 1³⁴ sprawie ostateczny termin do rozstrzygnięcia upływał 30 listopada 2024 r., co jest zgodne z art. 20 ust. 5 Ustawy.

Postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego, zgodnie z art. 15 ust. 1 Ustawy. W 19 przypadkach był to rodzic osoby uprawnionej, a w 1 przypadku wnioskodawcą była osoba uprawniona do alimentów w wieku powyżej 18 r.ż., która złożyła wniosek sama na siebie. Wnioski zostały złożone w terminach wynikających z art. 20 ust. 3 Ustawy. Wszystkie wnioski zostały opatrzone pieczęcią, datą wpływu, oraz numerem dziennika. 12 wniosków na 20 skontrolowanych, zostało wypełnionych prawidłowo. W 1³⁵ wniosku na 20 skontrolowanych, występujące skreślenia i poprawki nie zostały uwierzytelnione przez wnioskodawcę poprzez ich parafowanie. W 8³⁶ sprawach, w których w złożonych wnioskach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono braki lub nieprawidłowości, Organ nie wezwał wnioskodawców do poprawienia lub uzupełnienia wniosków, co jest niezgodne z § 7 ust. 1 i 2 Rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lipca 2023 r.³⁷ lub § 8 ust. 1 Rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 lipca 2017 r.³⁸, w związku z art. 15 Ustawy.

³¹ Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

³² Wnioski oznaczone: xxx z xxx, xxx z xxx

³³ Zawiadomienia z xxx, z xxx

³⁴ Wniosek nr xxx z xxx

³⁵ Wniosek oznaczony nr: xxx

³⁶ Wnioski oznaczone: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx

³⁷ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341). Dalej jako Rozporządzenie z 2023 r.

³⁸ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467). Dalej jako Rozporządzenie z 2017 r.

Złożone wnioski zawierały informacje określone w art. 15 ust. 3 Ustawy oraz w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 lipca 2017 r. a złożone po 13 lipca 2023 r., informacje określone w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lipca 2023 r. Ustalono, że dołączone do wniosków oświadczenia i pouczenia zawarte we wnioskach były podpisane przez wnioskodawcę. W dokumentacji ⁷³⁹ postępowań stwierdzono brak oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, co jest niezgodne z § 2 ust. 8 ww. rozporządzeń. Ponadto do ⁷⁴⁰ wniosków zostały dołączone nieprawidłowo wypełnione oświadczenia, gdyż zawarta w nich informacja dotyczyła tylko osób zobowiązanych do alimentacji ze strony dłużnika alimentacyjnego, prawidłowo należało wskazać wszystkie osoby zobowiązane, zarówno ze strony rodzica zobowiązanego do alimentacji, jak i drugiego rodzica, tj. dziadków osób uprawnionych. W tych sprawach należało pisemnie wezwać wnioskodawców do uzupełnienia/poprawienia oświadczeń pod rygorem pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia, czego jednostka nie uczyniła.

Do kontrolowanych spraw, w których przyznano prawo do świadczenia, dołączone zostały dokumenty takie jak: zaświadczenia lub oświadczenia o uzyskanym dochodzie przez członków rodziny oraz dokumenty dotyczące kontynuacji nauki.

Przed wydaniem rozstrzygnięcia, jednostka nie zweryfikowała danych wnioskodawców i członków ich rodzin w rejestrach: w 3 sprawach w PESEL, w 16 sprawach w CBB, w 8 sprawach w ZUS w roku tzw. „bazowym” i w 16 sprawach w ZUS w roku następnym, oraz w 4 sprawach w rejestrze e-Podatki. Nie weryfikowano także danych członków rodzin w systemie MEN. W tych sprawach, w których należało dokonać tej weryfikacji, Organ przyjmował oświadczenia od wnioskodawców.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, gdyż egzekucja okazała się bezskuteczna. W ³⁴¹ sprawach w przedłożonej kontrolującym dokumentacji stwierdzono brak odpisu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, podlegającego wykonaniu. Jednocześnie w tych sprawach w aktach pozostawały zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji w okresie ostatnich dwóch miesięcy oraz wysokość zasądzonych alimentów.

³⁹ Wnioski o nr: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx

⁴⁰ Wnioski o nr: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx

⁴¹ Wnioski oznaczone: xxx, xxx, xxx

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, w kwocie nie wyższej niż 500 zł na dziecko, do ukończenia przez nie 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub szkole wyższej. W 1⁴² sprawie osoba uprawniona do alimentów miała ukończone 18 lat. Świadczenie zostało prawidłowo przyznane na osobę uprawnioną (art. 9 Ustawy) od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu świadczeniowego. W tej sprawie kontrolowana jednostka wypłacała świadczenie z funduszu alimentacyjnego na konto upoważnionego rodzica osoby uprawnionej. Pełnoletnia osoba uprawniona upoważniła⁴³ swoją matkę jako pełnomocnika do występowania w jej imieniu w sprawie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do jego pobierania, co było prawidłowe.

Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego. W 12 przypadkach świadczenie przyznano na cały okres świadczeniowy, natomiast w 3 na okres krótszy tj. od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu świadczeniowego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 900 zł miesięcznie w okresie świadczeniowym 2022/2023 i kwoty 1209 zł w okresie świadczeniowym 2023/2024 oraz 2024/2025.

Ustalono, że dochody w przeliczeniu na jednego członka rodziny wyliczono w sposób prawidłowy, w oparciu o właściwy rok bazowy z uwzględnieniem dochodów uzyskanych, utraconych, wysokości należnych podatków, ulg na dzieci, składek społecznych, składek zdrowotnych oraz innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznano w 15 przypadkach na łącznie 16 osób uprawnionych do alimentów. W 14 sprawach świadczenie zostało przyznane w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. W 1⁴⁴ skontrolowanej sprawie świadczenie zostało prawidłowo przyznane z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. 1⁴⁵ sprawa wraz z pełną dokumentacją została 2 sierpnia 2023 r.⁴⁶ przekazana do jednostki kontrolowanej z innej gminy. Wypłata świadczeń w jednostce kontrolowanej nastąpiła w pełnej wysokości tj. 500 zł miesięcznie od sierpnia 2023 r. zgodnie z informacją o dokonanej realizacji wypłaty świadczeń zawartą w nadesłanym piśmie.

⁴² Wniosek nr xxx

⁴³ Upoważnienie z xxx

⁴⁴ Wniosek nr xxx

⁴⁵ Wniosek nr xxx

⁴⁶ Pismo z GOPS w Puszczy Mariańskiej z xxx

11 badanych spraw było rozpatrzonych terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy oraz art. 35 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego⁴⁷ (dalej k.p.a.). 4 sprawy zostały załatwione z naruszeniem terminów określonych w ww. przepisach, w tym w 2⁴⁸ sprawach przy wydaniu rozstrzygnięcia naruszono terminy wynikające z art. 20 ust. 4 Ustawy oraz 2⁴⁹ sprawy rozpatrzono z naruszeniem terminów art. 35 § 1 k.p.a.

W 1⁵⁰ skontrolowanej sprawie wydano decyzję uchylającą prawo do świadczenia. Przyczyną uchylenia decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego był zgon dłużnika alimentacyjnego. Strona wystąpiła z pisemnym wnioskiem w sprawie uchylenia decyzji⁵¹. Po uzyskaniu powyższych informacji, Organ niezwłocznie uchylił decyzję i zaprzestał wypłaty świadczenia. W tej sprawie nie stwierdzono nienależnie pobranych świadczeń. Należy zauważyć, że prawo do świadczenia uchylono na podstawie art. 155 k.p.a., co było działaniem nieprawidłowym, gdyż co prawda strona wystąpiła z wnioskiem o uchylenie decyzji i wyraziła na to działanie zgodę jednak w tym przypadku należało uchylić decyzję na podstawie art. 24 ust. 1 Ustawy. Powyższy artykuł Ustawy stanowi o uchyleniu decyzji w przypadku zmiany sytuacji rodzinnej lub dochodowej rodziny mających wpływ na prawo do świadczenia, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Przepisy k.p.a. stosuje się wyłącznie w sprawach nieuregulowanych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która jest ustawą szczególną.

W 2⁵² skontrolowanych sprawach wydano decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie, w tym w 1 sprawie decyzja została wydana po dokonaniu zwrotu przez stronę nienależnie pobranego świadczenia za 1 miesiąc, w związku z niespełnieniem warunku do jego otrzymywania, określonego w art. 9 ust. 1 Ustawy. W drugim przypadku wydano jedną decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń oraz o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie, co było działaniem nieprawidłowym. W tym przypadku Organ winien wydać odrębną decyzję uchylającą prawo do świadczenia, a decyzję o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie należało wydać po uprawomocnieniu się decyzji uchylającej. Przedmiotowa decyzja została wydana ze względu na otrzymane alimenty z Norwegii⁵³ w czasie wypłaty świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

⁴⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572);

⁴⁸ Wnioski oznaczone: xxx, xxx

⁴⁹ Wnioski oznaczone: xxx, xxx

⁵⁰ Wniosek nr xxx

⁵¹ Oświadczenie z xxx

⁵² Wnioski oznaczone: xxx, xxx

⁵³ Alimenty wypłacone przez Organizację Pomocy Rodzinie NAV

Wszystkie poddane kontroli decyzje administracyjne zawierały elementy określone w art. 107 k.p.a.: oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Radziejowice, datę wydania, oznaczenie strony, z wyłączeniem 1⁵⁴ decyzji, w której nie wskazano adresata decyzji, natomiast stronę (w tym przypadku przedstawiciela ustawowego małoletniego dziecka) wskazano w podstawie prawnej, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. We wszystkich decyzjach przyznających świadczenia przytoczono obowiązujące na dzień wydania decyzji odpowiednio Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. oraz Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r.⁵⁵ W decyzjach przyznających, w pouczeniu, poinformowano stronę o obowiązku niezwłocznego powiadomienia organu o wystąpieniu zmian w sytuacji rodzinnej i dochodowej mających wpływ na prawo do świadczenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 Ustawy, a także o obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz odsetkami, w myśl art. 23 Ustawy. Wszystkie decyzje zawierały pouczenie o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, w myśl art. 127a k.p.a., bez wskazania przepisu i ustawy, którego dotyczy. Koniecznym jest, aby w sytuacji przytoczenia w decyzji treści przepisu wskazywać jakiego artykułu i ustawy treść dotyczy. Ponadto stwierdzono, że pouczenia w decyzjach przyznających prawo do świadczenia, zostały zawarte w miejscu decyzji, po złożonym podpisie osoby uprawnionej. Zgodnie z art. 107 § 1 pkt 8 k.p.a. podpis osoby uprawnionej winien zostać złożony na decyzji jako ostatni element składowy decyzji administracyjnej. Spośród wszystkich 15 decyzji przyznających świadczenia tylko 11 decyzji zawierało informację o terminie i sposobie wypłaty świadczeń, 3⁵⁶ decyzje nie zawierały informacji o terminie wypłaty świadczeń, natomiast 1⁵⁷ decyzja nie zawierała informacji ani o terminie ani o sposobie wypłaty przyznanych świadczeń.

W 16⁵⁸ poddanych analizie decyzjach administracyjnych, jako adresata decyzji w sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na uprawnione dziecko w wieku do 18 roku życia wskazano wnioskodawcę, tj. rodzica dziecka.

⁵⁴ Decyzja nr xxx z xxx

⁵⁵ Rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

⁵⁶ Decyzje oznaczone: xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx

⁵⁷ Decyzja nr xxx z xxx

⁵⁸ Decyzje oznaczone: xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx

Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko uprawnione do alimentów, czyli osoba nieposiadająca zdolności do czynności prawnych, a co za tym idzie działająca w postępowaniu administracyjnym przez przedstawiciela ustawowego, tj. rodzica. Zatem zgodnie z art. 2 pkt 11 Ustawy w związku z art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a. prawidłowo jako adresata decyzji należało wskazać osobę uprawnioną z zaznaczeniem, że jest reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Ponadto w treści decyzji przyznających świadczenia nie powołano art. 20 ust. 2 ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym świadczenie z funduszu alimentacyjnego klauzulę natychmiastowej wykonalności.

W decyzji przyznającej wydanej z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” zawarto sposób wyliczenia kryterium dochodowego oraz kwoty przyznanego świadczenia. W uzasadnieniu decyzji przytoczono treść art. 9 ust. 2 i 2a Ustawy, natomiast błędnie wskazano, że jest to art. 18 pkt 2 Ustawy, niemający zastosowania w sprawie. W sentencji decyzji zawarto wyłącznie informację o kwocie przysługującego świadczenia. Prawidłowo należało orzec o przysługujących pełnych kwotach świadczeń, a następnie w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, na podstawie art. 9 ust. 2a i 2b ustawy ustalić przysługującą do wypłaty kwotę świadczenia w wysokości różnicy pomiędzy łączną kwotą przysługującego świadczenia a kwotą, o którą przekroczony został dochód rodziny.

Rozstrzygnięcie decyzji uchylającej⁵⁹ zostało sformułowane nieprawidłowo, gdyż wstecznie uchylono prawo do świadczeń. Prawidłowo należało uchylić decyzję przyznającą świadczenie i ograniczyć się do zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”, bez wskazywania okresu uchylecia, ponieważ decyzje te wiążą strony postępowania z datą ich wydania. Zapis, od kiedy strona traci prawo należało zamieścić wyłącznie w uzasadnieniu decyzji. Prawo do świadczenia uchylono na podstawie art. 155 k.p.a., co było działaniem nieprawidłowym. W tej sprawie należało uchylić decyzję przyznającą prawo do świadczenia na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W wydanych decyzjach o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń powołano się na przepisy art. 23 ustawy, stanowiące o nienależnie pobranych świadczeniach. W jednym przypadku decyzja⁶⁰ została wydana po dokonaniu spłaty przez stronę nienależnie pobranego świadczenia. W drugim przypadku w wydanej decyzji⁶¹ powołano się na przepis art. 23 ust. 7 ustawy regulujący wysokość zwrotu odsetek za opóźnienia. Strona została także

⁵⁹ Decyzja nr xxx z xxx

⁶⁰ Decyzja nr xxx z xxx

⁶¹ Decyzja nr xxx z xxx

poinformowana, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w myśl art. 23 ust. 6 ustawy. W ww. decyzji w uzasadnieniu oraz w pouczeniu błędnie przytoczono przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych (art. 25 oraz art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych) dotyczące odpowiednio nowych okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia oraz zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Ustalono, że w obydwu postępowaniach do dnia kontroli odzyskano nienależnie pobrane świadczenia z przedmiotowych decyzji. Organ po otrzymaniu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za lata ubiegłe, niezwłocznie przekazał odzyskaną kwotę świadczeń na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

W podstawie prawnej analizowanych decyzji stwierdzono następujące uchybienia:

- 4 decyzji przyznających świadczenia powołano nieaktualny publikator ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w 1⁶² decyzji wskazano Dz. U. Nr 1 poz. 7 z 2009 r., zamiast wskazać Dz. U. z 2022 poz. 2000; w 2⁶³ decyzjach wskazano Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm., zamiast wskazać Dz.U. z 2022 r. poz. 1205; w 1⁶⁴ decyzji wskazano Dz. U. z 2022 r. poz. 1205, zamiast wskazać Dz.U. z 2023 r. poz. 581;
- 7 decyzji powołano nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego, w 1⁶⁵ decyzji wskazano Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 ze zm., zamiast wskazać Dz. U. z 2022 r. poz. 2000; w 6⁶⁶ decyzjach wskazano Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm., zamiast wskazać Dz. U. z 2022 r. poz. 2000;
- w decyzji uchylającej nie przywołano art. 20 ust. 2 ustawy ani jego treści, który nadaje decyzjom w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego klauzulę natychmiastowej wykonalności,
- w decyzjach nie przywołano szczegółowych, odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych przywołanych przepisów, tj. ustęp, punkt, litera, tiret. W podstawie prawnej decyzji przyznających powoływano cały art. 20 Ustawy, bez podania odpowiedniej jednostki redakcyjnej mającej zastosowanie w sprawie, tj. art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; w podstawie prawnej 1 decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń przywołano cały art. 23 ustawy.

⁶² Decyzja nr xxx z xxx

⁶³ Decyzje oznaczone: xxx z xxx, xxx z xxx

⁶⁴ Decyzja nr xxx z xxx

⁶⁵ Decyzja nr xxx z xxx

⁶⁶ Decyzje oznaczone: xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx, xxx z xxx

Zgodnie z art. 107 k.p.a. prawidłowa podstawa prawna decyzji administracyjnej powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które stanowią podstawę jej wydania. W sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów oraz punktów to należy wskazać ten, który znajduje zastosowanie w danej sprawie, bowiem w przeciwnym przypadku będzie to naruszało wymóg dokładnego podania podstawy prawnej.

Skontrolowane decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

Analiza list wypłat oraz przelewów bankowych wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, oraz zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe lub w formie gotówki, w miesiącu, za który przysługiwało świadczenie, w tym w 8 sprawach z wyrównaniem za poprzednie miesiące. W każdym przypadku pierwsza wypłata świadczeń z wyrównaniem za poprzednie miesiące, następowała w miesiącu, w którym została wydana decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Z analizy dokumentacji finansowej wynika, że w 13 miesiącach świadczenia wypłacono zgodnie z harmonogramem wypłat stanowiącym załącznik do każdej decyzji przyznającej, natomiast w 11⁶⁷ miesiącach przelewy bankowe na konta świadczeniobiorców nastąpiły po terminie wskazanym w harmonogramie wypłat, przekazanym do organów egzekucyjnych. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 1a ustawy dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, które naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń, do dnia spłaty. Zatem ma to istotny wpływ na prowadzoną egzekucję świadczeń. Dlatego świadczenia z funduszu alimentacyjnego należy wypłacać w terminach określonych w harmonogramie, a w przypadku każdej zmiany, bezzwłocznie informować odpowiedni organ prowadzący postępowanie egzekucyjne. Niemniej jednak wszystkie wypłaty zostały zrealizowane do ostatniego dnia każdego miesiąca, co było zgodne z terminem wypłaty świadczeń wskazanym w decyzjach przyznających, tj. „do ostatniego dnia każdego miesiąca”, oraz zgodnie z art. 20 ust. 1 Ustawy. W okresie świadczeniowym 2024/2025 nie dokonano

⁶⁷ W 2023 roku: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx oraz w 2024 roku: xxx - xxx

wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego, gdyż nie wydano żadnej decyzji ustalającej prawo do świadczenia na ten okres świadczeniowy.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. Pani xxx xxx, pełniąca funkcję kierownika GOPS do 30 września 2023 r., była upoważniona wyłącznie do wydawania decyzji, podczas gdy prawidłowo należało upoważnić kierownika jednostki do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji, w myśl art. 12 ust. 2 Ustawy.
2. W okresie od 8 grudnia 2023 r. do 29 grudnia 2023 r. pracownik merytoryczny zatrudniony za podstawie umowy zlecenia, realizował kontrolowane zadania bez stosownego upoważnienia.
3. W okresie od 21 października 2024 r. do dnia kontroli pracownik merytoryczny posiadał dwa pozostające w obiegu prawnym upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
4. W 4 przypadkach nie wystąpiono do Wójta Gminy Radziejowice z pisemnymi wnioskami o wydanie upoważnienia do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
5. W podstawie prawnej 7 upoważnień wydanych do realizacji kontrolowanego zadania, wskazano art. 268a k.p.a., niemający zastosowania przy udzielaniu upoważnień do realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
6. 8 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało nieprawidłowo wypełnionych, w tym w 1 wniosku skreślenia i poprawki nie zostały uwierzytelnione przez wnioskodawcę poprzez ich parafowanie, a organ nie wzywał wnioskodawców do ich poprawienia.
7. Do 7 wniosków nie dołączono oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, stosownie do treści art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 7 przypadkach dołączone do wniosku oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych do alimentacji było niekompletnie wypełnione. W powyższych sprawach nie wezwano wnioskodawców do uzupełnienia lub poprawienia złożonych wniosków i oświadczeń, stosownie do § 7 ust. 1 lub § 8 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

8. Nie dokonano weryfikacji danych wnioskodawców i członków ich rodzin w rejestrach: w 3 sprawach w PESEL, w 16 sprawach w CBB, w 8 sprawach w ZUS w roku tzw. „bazowym” i w 16 sprawach w ZUS w roku następnym, oraz w 4 sprawach w rejestrze e-Podatki. Nie zweryfikowano także danych członków rodzin w systemie MEN.
9. W 3 sprawach stwierdzono brak orzeczenia sądu zasądającego alimenty, a organ nie wzywał wnioskodawców do uzupełnienia dokumentów.
10. 4 sprawy rozpatrzono z naruszeniem terminów określonych w ww. przepisach, w tym w 2 sprawach przy wydaniu rozstrzygnięcia naruszono terminy wynikające z art. 20 ust. 4 Ustawy oraz 2 sprawy rozpatrzono z naruszeniem terminów art. 35 § 1 k.p.a.
11. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - w 16 decyzjach administracyjnych nieprawidłowo oznaczono stronę postępowania i adresata decyzji. Stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców, co jest niezgodne z art. 2 pkt 11 ustawy. Zgodnie z art. 2 pkt 11 Ustawy, w związku z art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a., jako adresata decyzji należało wskazać osobę uprawnioną oraz jej przedstawiciela ustawowego;
 - w podstawie prawnej: 4 decyzji przyznających świadczenia powołano nieaktualny publikator ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, 7 decyzji administracyjnych powołano nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego;
 - w podstawie prawnej decyzji przyznających oraz o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń powoływano całe artykuły przepisów ustawy, bez podania odpowiedniej jednostki redakcyjnej mającej zastosowanie w sprawie;
 - w treści decyzji przyznających świadczenia nie przywołano art. 20 ust. 2 Ustawy, który nadaje decyzjom w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego klauzulę natychmiastowej wykonalności;
 - w sentencji decyzji przyznającej świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie zawarto informacji o przysługujących pełnych kwotach świadczeń;
 - w sentencji decyzji uchylającej nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie poprzez wskazanie okresu uchylecia świadczeń z funduszu alimentacyjnego (wstecz);
 - w sentencji 1 decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie orzeczono jednocześnie o uchyleniu przyznanego świadczenia oraz o nienależnie pobranych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego, zamiast wyłącznie o uchyleniu decyzji

i wyłącznie o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie. Ponadto w uzasadnieniu oraz w pouczeniu decyzji błędnie przytoczono przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych (art. 25 oraz art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych);

- w uzasadnieniu decyzji przyznającej wydanej z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, błędnie wskazano art. 18 pkt 2 Ustawy, niemający zastosowania w sprawie;
- 3 decyzje przyznające nie zawierały informacji o terminie wypłaty świadczeń oraz 1 decyzja nie zawierała informacji o sposobie i terminie wypłaty świadczeń;
- w pouczeniu wszystkich skontrolowanych decyzji zawarto treść art. 127a k.p.a., bez wskazania artykułu i ustawy, którego treść dotyczy.

12. W 11 miesiącach przelewy bankowe na konta świadczeniobiorców nastąpiły po terminie wskazanym w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych, których dodatkowo o powyższym nie poinformowano.

Uwagi:

1. We wszystkich decyzjach przyznających świadczenie treść pouczenia zawarto po złożonym podpisie osoby uprawnionej do podpisywania decyzji administracyjnych. Zasadnym byłoby, aby treść pouczenia w decyzji zawierać w miejscu przed złożeniem podpisu przez osobę uprawnioną.
2. Organ nie zastosował się do wytycznych MUW w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień do realizacji kontrolowanego zadania.

Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Radziejowice, natomiast za stwierdzone w pozostałym zakresie nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi: w okresie od 1 lipca 2022 r. do 30 września 2023 r. Pani xxx xxx – poprzedni Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowicach oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia, w okresie od 1 października 2023 r. do 31 stycznia 2024 r. Pani xxx xxx – poprzedni Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowicach oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia, natomiast w okresie od 1 lutego 2024 r. do dnia kontroli Pani xxx xxx – obecny Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowicach oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Kierownik do podjęcia następujących działań:

1. Zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wyłącznie przez osoby, w tym kierownika jednostki, posiadające prawidłowo udzielone upoważnienia na podstawie art. 12 ust. 2 Ustawy, tj. zgodnie z treścią tego przepisu do prowadzenia postępowań lub do prowadzenia postępowań oraz do wydawania decyzji, bez przywoływania art. 268a k.p.a., który nie ma zastosowania przy udzielaniu upoważnień do realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
2. W sytuacji udzielenia nowego upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, wycofywania z obiegu prawnego upoważnienia uprzednio udzielonego w tym samym zakresie.
3. Każdorazowo występowania z pisemnym wnioskiem do Wójta Gminy Radziejowice o udzielenie upoważnień dla pracowników realizujących kontrolowane zadania z Ustawy, w myśl art. 12 ust. 2 Ustawy.
4. W kierowanych do Wójta Gminy Radziejowice wnioskach o udzielenie upoważnień dla pracowników, wskazywania prawidłowej podstawy prawnej, tj. art. 12 ust. 2 Ustawy oraz zakresu zgodnego z treścią tego przepisu.
5. Przyjmowania wniosków z większą uważnością i starannością, tj. w sytuacji stwierdzenia w składanych wnioskach skreśleń i/lub poprawek żądania ich parafowania przez wnioskodawcę. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, wzywania wnioskodawców do poprawienia wniosku, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, zgodnie z § 7 ust.1 obowiązującego rozporządzenia wykonawczego, w związku z art. 15 Ustawy.
6. Obligatoryjnego odbierania od wnioskodawców oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, a w przypadku niewłaściwie wypełnionego oświadczenia wzywania wnioskodawców do jego uzupełnienia, w myśl § 2 pkt 8 obecnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r.
7. Każdorazowo przed wydaniem rozstrzygnięcia, dokonywania niezbędnych weryfikacji dotyczących wnioskodawców i członków ich rodzin w dostępnych rejestrach publicznych, stosownie do treści art. 15a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym w rejestrze PESEL, CBB, ZUS, e-Podatki oraz MEN.

8. W przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów, wynikających z art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. b Ustawy, wzywania wnioskodawców do uzupełnienia brakujących dokumentów, zgodnie z § 7 ust.2 obowiązującego rozporządzenia wykonawczego, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.
9. Rozpatrywania spraw o ustalenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego terminowo, zgodnie z zapisami art. 20 ust. 4 Ustawy oraz art. 35 § 1 k.p.a.
10. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - wskazywania jako adresata decyzji małoletnie dziecko uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, zgodnie z art. 2 pkt 11 Ustawy, w związku z art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a.;
 - w podstawie prawnej przywoływania prawidłowych publikatorów aktów prawnych, tj. obowiązujących na dzień wydania rozstrzygnięcia;
 - w decyzjach przyznających oraz w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń powoływania przepisów ustawy, z podaniem odpowiedniej jednostki redakcyjnej mającej zastosowanie w sprawie;
 - wskazywania w treści decyzji przyznających, że są one natychmiast wykonalne, stosownie do art. 20 ust. 2 Ustawy;
 - w sentencji decyzji przyznającej świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” zawierania informacji o kwotach świadczeń, jakie przysługiwałyby w pełnej wysokości;
 - w sentencji decyzji uchylających niewskazywania okresu uchylenia;
 - wydawania odrębnych rozstrzygnięć: o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrocie. Ponadto w uzasadnieniu oraz w pouczeniu decyzji niewskazywania przepisów ustaw, które nie dotyczą rozstrzygnięcia;
 - formułowania uzasadnienia wydawanych decyzji z większą uważnością w zakresie zgodności treści przywoływanych przepisów oraz oznaczenia przepisu, którego treść dotyczy;
 - w decyzjach przyznających zawierania informacji o sposobie i terminie wypłaty świadczeń;
 - każdorazowo wskazywania przepisu oraz aktu prawnego, którego treść jest przywoływana.

11. Wypłacania przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminach zgodnych z harmonogramem wypłat dołączonym do decyzji, przekazanych do organów egzekucyjnych. W przypadku zmiany terminu wypłaty świadczeń, niezwłocznego informowania odpowiedniego organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

Ponadto rekomenduje się, aby:

1. W wydawanych decyzjach przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego treść pouczenia zawierać w miejscu przed złożeniem podpisu przez osobę uprawnioną.
2. Stosować się do wytycznych MUW w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień do realizacji kontrolowanego zadania.

Pouczenie

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Katarzyna Kieszek
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Společnej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan xxx xxx

Wójt Gminy Radziejowice